

NAGYÍTÓ ALATT A JOGOSÍTVÁNY

A jogosítvány megszerzése vagy hosszabbítása jobb esetben simán megy, az ehhez szükséges procedúrán viszont mindenkinek át kell esnie. Az eltitkolt látásprobléma vagy fel nem fedezett cukorbetegség azonban komoly veszélyeket rejt, és egyre jobban figyelnek az alvászavarokra is.

- ◆ Az autóvezetésre való alkalmasság kérdését nem szabad bagatellizálni, annak ugyanis súlyos következménye lehet, ha valaki egészségügyi problémája miatt elvileg nem ülhetne volán mögé, mégis megteszi. Szemproblémák, alvászavarok és idegrendszeri betegségek ugyanúgy komoly veszélyt jelenthetnek, ahogyan a kardiológiai gondok vagy éppen a cukorbetegség. Nem véletlen, hogy a vizsgálat egyre szigorúbbá válik. Jelenleg a hivatásos gépkocsivezetők alkalmasságát mindig üzemorvos vizsgálja, míg az egyszerű B-kategóriás jogosítványra a családorvos bólint rá.

„Ahhoz, hogy az úrvezetői jogosítványt ki lehessen adni, illetve meg lehessen hosszabbítani, több vizsgálatra is szükség van. Egyrészt kell hozzá vizelet- és vércukorvizsgálat, belgyógyászati és szemészeti kontroll – mondja **dr. Sztancsik Ilona** üzemorvos, kardiológus. Kiemeli, hogy első lépésként a cukorbetegséget mindenképpen ki kell zárni, illetve ismert és kezelt cukorbetegség esetén a kezelőorvos véleményét is ki kell kérni arról, hogy stabil-e a páciens vércukra, illetve azt megfelelően tudja-e kezelni. Az orvos nemcsak ezt nézi, hanem teljes családi anamnézist is felvesz, kifaggatja az érintettet a betegségeiről, az esetleges gyógyszerérzékenységről, rákérdez a gyógyszereszedési szokásokra, ha pedig vérnyomása 140/90 fölötti, intézkedik a kivizsgálásról, illetve gyógyszeres beállításáról. A kardiológiai problémák közül ki kell emelni a ritmuszavarokat, az átmeneti agyi vérellátási zavart (TIA) is, akinél ugyanis ilyesmi már előfordult, annál a stroke-kockázat jóval magasabb. Mivel ez az utakon másokra nézve is veszélyt jelenthet, ilyen esetben szintén szükség van kardiológusi állásfoglalásra ahhoz, hogy eldönthető legyen, az érintett vezethet-e.

SZEMTŐL A CUKORIG

Ha épp a jogosítványhosszabbításnál derül ki, hogy valaki diabéteszes, akkor diabetológustól kell véleményt kérni, hogy az érintett vezethet-e, ugyanúgy, ahogy már ismert cukorbetegnél is meg kell ezt tenni. De ugyanez igaz mindenre, ami veszélyt jelenthet: ha felmerül bármilyen olyan betegség gyanúja, ami növeli a rizikót, akkor az adott terület szakorvosától kell állásfoglalást kérni.

A látást is vizsgálni kell, meg van határozva, hogy a házi orvosoknak ehhez milyen tesztekkel kell elvégeztetniük: nézniük kell egyebek mellett a látásélességet, a színlátást. Ha bármilyen szemészeti probléma felmerül a vizsgálatnál, szemész szakorvostól is véleményt kell kérniük. Mivel a jogosítványba bele kell írni, ha valaki csak szemüveggel vagy kontaktlencsével vezethet, célszerű akkor is beleírni

az engedélybe mindkettőt, ha valaki csak az egyiket használja. Így elkerülhető, hogy baj legyen abból, ha valaki például kontaktlencsére vált jogosítványának lejárta előtt. Ellenőrzéskor a rendőr nemcsak a szemüvegviselés betartását, hanem a lencseviselést is ellenőrizheti, annak szélé ugyanis látható a pupillán.

A mozgáskorlátozottság is figyelembe kell venni, de csak abból a szempontból, hogy az érintett hogyan vezethet autót. Előfordul például, hogy jogosítványt csak olyan kocsira kaphat, amely automata váltós. Az üzemorvos kiemeli, hogy az unióban jövőre szigorúbbak lehetnek a jogosítványszerzés és -hosszabbítás szabályai, ugyanis azt tervezik, hogy a beültetett protézisek, szívritmus-szabályozók kizáró okok lesznek.

ALVÁS ÉS ALTATÁS

Az orvosoknak az alvászavarokra is rá kell kérdezniük, az alvási apnoét ki kell zárniuk. Ha ennek gyanúja felmerül, az érintetteket szakorvoshoz kell küldeniük, akik az alvászvizsgálat után dönthetnek arról, hogy a vezetői engedély megtartható-e, és ha igen, milyen feltételekkel. A szabály alkalmazása viszonylag új, azt uniós irányelv tette kötelezővé, ám gyakorlati hasznát, illetve értelmét a problémára rálátó szakemberek máig vitatják. Ennek oka, hogy a vizsgálat a rendszer túlterheltsége miatt eleve nehézkes, másrészt mert a jogosítványt megtartani akaró betegek nem érdekeltek abban, hogy problémájuk kiderüljön. „Tudni kell, hogy az alvási apnoét kifejezetten provokálja az, ha valaki lefekvés előtt alkoholt fogyaszt. Márpedig ha ez otthon rendszeres, akkor az apnoé mindennapos is lehet, ellenben a kórházban nem jelentkezik, hiszen oda az érintett értelemszerűen nem viszi be a »szokásos esti söreit«. Így a tünetek nem jelentkeznek, függetlenül attól, hogy azok mindennaposak” – mondja **dr. Vizi János** pszichiáter, igazságügyi pszichiáter szakértő. Hozzáteszi, hogy a probléma kiderítése ettől függetlenül fontos, ahogyan az érintettek kezelése is. Viszont a betegség vezetési képességekre gyakorolt hatása eltörpül azon problémák mellett, amelyekkel az átlagember nem is foglalkozik. Annak esélye ugyanis, hogy valaki vezetés közben alvási apnoé miatt aludjon el, gyakorlatilag nulla: az elalvások balesetek túlnyomó többségét nem betegség okozza, hanem az, hogy az érintettek túl sokat vezetnek kimerülten, pihenés nélkül.

A pszichiáter kiemeli, hogy ha csak a vezetői képességeket nézzük, akkor az alvászavaroknál sokkal nagyobb veszélyt jelent az alkohol, ami alatt jelen esetben nem a klasszikus értelemben vett ittas vezetést kell érteni. „Sokan nem tudják, hogy az alkohol csak nagyon lassan ürül ki a szervezetből. Az például az alvási apnoénál sokkal nagyobb rizikót jelent, ha valaki egy ittas

este utáni reggelen volán mögé ül” – emeli ki. Hozzáteszi, hogy emellett komoly kockázatot jelent az, hogy a Magyarországon leggyakrabban használt altató felezési ideje több mint 24 óra. Aki ilyet szed, az bevétele után több mint egy napig nem vezethetne, ennek ellenére tömegek ülnek kocsiba használatuk mellett.

HIVATÁSOSAKNAK NEHEZEBB

A hivatásos sofőröknek a jogosítvány megszerzéséhez és meghosszabbításához már pályaalakmassági vizsgálaton is át kell esniük, ami komolyabb, mint az úrvezetői vizsgálat. Ennek része egy pszichológussal folytatott beszélgetés is, amely kiterjed a közlekedési előéletre, az életvezetési adatokra és az egészségi állapotra. Ennek célja tulajdonképpen az, hogy kiderüljön: az érintett rendelkezik-e azokkal a pszichológiai jellemzőkkel, amelyek szükségesek a járművezetéshez, a közlekedési helyzetekhez történő alkalmazkodáshoz, a munka során jelentkező terhelés elviseléséhez. A beszélgetést személyiségteszt és műszeres képességvizsgálatok is követik, azokból derül ki, hogy a sofőr bír-e a biztonságos vezetéshez szükséges észlelési, döntési és cselekvési képességekkel. Egyebek mellett a figyelmi funkciókat és a monotoniatűrést, a perifériás észlelést, a reakciókészséget, a sebesség- és távolságbecslést, a vizuális emlékezetet és az intelligenciát nézik. A személyiségjegyek közül többek közt vizsgálják az empátiát, az önkontrollt, a felelősségtudatot és az együttműködési készséget. Az alkalmasságról szóló döntést csak ezen ismeretek birtokában hozzák meg. Mivel az egyes gépjárművezetői tevékenységek más-más pszichés megterheléssel járnak, többféle PÁV-kategória is van: az I-IV-ig terjedő beosztás tulajdonképpen a képességek színvonalát, a személyiség érettségét és integráltságát mutatja meg. ♦

VEDD ÁT INGYENES PROMOBX VÁRANDOSCSOMAGODAT AZ **ALMA** gyógyszertárak **-BAN!**

*ÁTVEVŐKÓDODAT AZ ÉDES KISBABÁM
MOBIL ALKALMAZÁSBÓL TÖLTHETED LE!*

Az első pillanattól...

www.promobox.hu
varandoscsoomag@promobox.hu

OLVASSA A KÉPMÁS DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni, virtuális könyvespolcán bármikor elérí

Ajándékba
is vásárolható

Kiadványát
több eszközön
is elérheti

Pár kattintással
azonnal olvasható,
előfizethető

WWW.DIGITALSTAND.HU/**KÉPMÁS**